

Сила духу - не просто слова! Сила духу - це правда жива!

СИЛА ДУХУ

Видається з вересня 2003 року
4 лютого 2025 року

Всеукраїнська організація
«СОЮЗ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ УКРАЇНИ»

№ 6 (1005)

Яким чином документально підтвердити автоматичне продовження строку інвалідності на період до 30 червня 2025 року?

У зв'язку із запровадженням оцінювання повсякденного функціонування особи усім особам з інвалідністю, повторний огляд яких був призначений з 1 січня 2025 року, але які не змогли його своєчасно пройти, строк інвалідності продовжено до дати прийняття рішення за результатами проведення оцінювання, але не довше ніж до 1 липня 2025 року.

Таким чином, такі особи з інвалідністю отримали можливість пройти оцінювання в період з 1 січня до 30 червня 2025 року включно (за умови, що рішення за результатами оцінювання буде прийнято не пізніше 30 червня 2025 року), а строк, на який їм встановлено інвалідність, буде автоматично продовжено до 30 червня 2025 року.

Однак в осіб з інвалідністю під час взаємодії з державними органами (наприклад, територіальними центрами комплектування та соціальної підтримки) може виникати необхідність надати документальне підтвердження факту автоматичного продовження строку інвалідності на період до 30 червня 2025 року.

Як це можна зробити найпростіше та найшвидше?

- Звісно, в електронній формі!

Чи зазначається в пенсійному посвідченні строк інвалідності?

- У пенсійному посвідченні зазначається термін його дії, який фактично є строком, на який продовжено виплату пенсії по інвалідності.

Які форми пенсійних посвідчень існують?

На сьогодні в Україні пенсійні посвідчення існують у таких формах:

1) пенсійне посвідчення в паперовій формі (у вигляді прямокутного аркуша паперу із заокругленими кута-

ми), до якого (за бажанням власника) формується електронне відображення пенсійного посвідчення в мобільному додатку Порталу Дія (Дія);

2) пенсійне посвідчення в електронній формі (е-пенсійне посвідчення), яке формується в мобільному додатку Порталу Дія (Дія);

3) електронне пенсійне посвідчення у вигляді платіжної картки, видане раніше АТ «Ощадбанк», що використовується до закінчення його терміну дії або до заміни в установленому порядку на нове.

Отже, особа з інвалідністю може сформулювати в мобільному додатку Порталу Дія (Дія) як е-пенсійне посвідчення, так і електронне відображення паперового пенсійного посвідчення. Основна ж відмінність між ними полягає в тому, що формування е-пенсійного посвідчення є, по суті, отриманням нового пенсійного посвідчення, тоді як електронне відображення пенсійного посвідчення формується за наявності дійсного паперового посвідчення чи посвідчення у вигляді платіжної картки, строк його дії не закінчився.

Як сформулювати електронне відображення паперового пенсійного посвідчення?

Електронне відображення паперового пенсійного посвідчення в

*Продовження
на наступній сторінці*

Анонс

2-4 стор.

Критерії життєдіяльності та МКФ: підхід до оцінювання повсякденного функціонування людини

5 стор.

Уряд затвердив зміни, які дозволять електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ) інформувати пацієнтів не лише через СМС, а й через альтернативні канали

6-7 стор.

Безбар'єрність стосується кожного

7 стор.

Пільгове санаторно-курортне лікування для звільнених з полону українців

КОЖЕН ПЕРЕДПЛАТНИК Є АКТИВНИМ УЧАСНИКОМ РУХУ ЗА ПРАВА ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

*Передплата на незалежну
українську газету «Сила духу»
триває протягом всього року!*

Всеукраїнська газета «Сила духу» - друг, порадник та консультант людей з інвалідністю та усіх небайдужих.

На сторінках видання розглядаються питання соціального та юридичного захисту, працевлаштування та освіти, реабілітації та дозвілля людей з інвалідністю. А ще - поради психологів, кухарів, та астрологів.

Будьте з «Силою духу»!

Читайте нас!

Передплачуйте нас!

РАЗОМ МИ СИЛА!

Початок на попередній сторінці

мобільному додатку Порталу Дія (Дія) з'явиться тільки у тих громадян, хто отримував посвідчення після 2014 року.

При цьому автоматично в Дії підтягнеться пенсійне посвідчення одержувача пенсії за віком, а тим, кому видано пенсійне посвідчення за іншими видами пенсій (до них належать й одержувачі пенсії по інвалідності), потрібно додати його до мобільного додатка самостійно. Для цього необхідно в мобільному додатку Порталу Дія (Дія) прогорнути картки документів до останньої, далі натиснути Додати документ – Пенсійне посвідчення – Додати посвідчення. Після цього в Дії буде відображатися пенсійне посвідчення, зокрема, й новий строк, на який продовжено виплату пенсії по інвалідності.

Особи з інвалідністю, які отримували пенсійні посвідчення в паперовій формі, можуть отримати електронне відображення посвідчення в Дії після заміни пенсійного посвідчення. Для цього треба подати заяву на його виготовлення (формування) через веб-портал електронних послуг Пенсійного фонду України або звернутися до будь-якого із сервісних центрів Пенсійного фонду України.

Нагадуємо, що електронне відображення пенсійного посвідчення має однакову з пенсійним посвідченням в паперовій формі юридичну силу та строк дії.

Що робити тим, кому видано паперове пенсійне посвідчення?

Якщо в особи з інвалідністю є пенсійне посвідчення в паперовій формі та, відповідно, неможливо отримати його відображення в

мобільному додатку Порталу Дія (Дія), можна замінити посвідчення в папері на е-пенсійне посвідчення. Процедура заміни пенсійного посвідчення є такою ж, як і процедура його виготовлення (формування). При цьому одержувач пенсії має повернути сервісному центру Пенсійного фонду України попередньо видане паперове пенсійне посвідчення (за наявності).

Сформувати е-пенсійне посвідчення можна подавши заяву на його формування через вебпортал електронних послуг Пенсійного фонду України або звернутися до будь-якого із сервісних центрів Пенсійного фонду України.

Після формування е-пенсійного посвідчення в ньому буде зазначено новий строк, на який продовжено виплату пенсії по інвалідності.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

Критерії життєдіяльності та МКФ: підхід до оцінювання повсякденного функціонування людини

В Україні впроваджується нова система оцінювання повсякденного функціонування особи для забезпечення прозорості та орієнтації на потреби людини.

Нова система враховуватиме принципи Міжнародної класифікації функціонування, обмежень життєдіяльності

та здоров'я (МКФ), тобто не лише медичні аспекти, але й соціальні фактори, вплив середовища та бар'єрів. Такий підхід сприяє індивідуалізації підтримки, підвищує її ефективність та допомагає створювати умови для максимально можливої незалежності та активності людини.

Ключові поняття

Життєдіяльність - це діяльність людини, яка включає самообслуговування, пересування, орієнтацію, спілкування, контроль поведінки, здобуття освіти та трудову діяльність. Вона відображає здатність людини жити повноцінним життям і взаємодіяти із суспільством.

Обмеження життєдіяльності - це порушення функцій організму або вплив зовнішніх факторів, які ускладнюють виконання повсякденних завдань або обмежують участь у житті суспільства на рівні з іншими людьми.

Повсякденне функціонування - здатність людини виконувати звичні завдання у своєму повсякденному житті, такі як особиста гігієна, пересування, робота, навчання чи взаємодія з іншими, відповідно до її стану здоров'я.

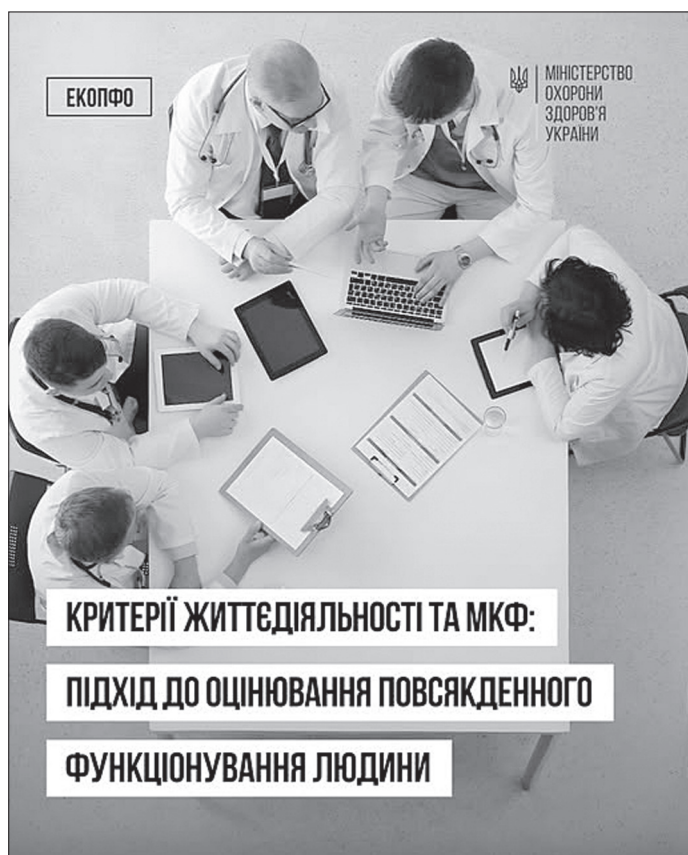
Компенсатори обмежень життєдіяльності - це засоби, вироби, послуги чи пільги, які допомагають людині адаптуватися до обмежень. У медичній сфері до них належать лікарські засоби, медичні вироби тощо.

Зв'язок із МКФ

Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я (МКФ) - це універсальний інструмент, розроблений Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) для оцінки функціонування людини у взаємодії із середовищем. Вона дозволяє враховувати як медичні, так і соціальні аспекти впливу стану здоров'я на життєдіяльність.

Основні принципи МКФ:

- Фокус на активності та участі. Замість акценту на ме-

дичних порушеннях МКФ розглядає здатність людини виконувати повсякденні дії та брати участь у суспільному житті.

- Контекстуальні фактори. Включають вплив персональних і обставин середовища, що можуть сприяти або перешкоджати функціонуванню людини.

- Універсальність і нейтральність. МКФ застосовується незалежно від діагнозу, віку чи культурного середовища, що забезпечує глобальний і рівноправний підхід до оцінювання.

Вплив МКФ на нову систему оцінювання:

- Індивідуалізований підхід. Оцінювання базується на реальних функціональних можливостях кожної людини, а не лише на діагнозі.

- Аналіз бар'єрів і підтримки. Нова система враховуватиме те як середовище впливає на функціонування людини, включаючи інформаційні чи соціальні бар'єри.

- Комплексне оцінювання активності та участі. Розглядаються не лише медичні обмеження, а й можливості людини бути залученою до суспільного життя, працювати, навчатися та адаптуватися.

Цей підхід дає змогу побудувати систему підтримки, яка відповідає реальним потребам людей, підвищуючи їхню якість життя.

Категорії життєдіяльності

Оцінювання життєдіяльності проводиться на основі ключових категорій, визначених у постанові Кабінету Міністрів України № 1338, що охоплюють усі аспекти повсякденного функціонування людини. Ці категорії спрямовані на те, аби оцінити як стан здоров'я впливає на здатність виконувати базові життєві завдання, брати участь у суспільному житті, навчатися чи працювати.

Самообслуговування. Оцінюється здатність людини до виконання базових завдань повсякденного життя, таких як особиста гігієна, приготування їжі, одягання та інші дії, необхідні для підтримки власного добробуту.

- Легкий ступінь обмеження: людина може виконувати більшість завдань самостійно, але іноді потребує нагадувань або мінімальної допомоги (наприклад, нагадати про прийом ліків).

- Помірний ступінь: необхідна регулярна допомога для виконання окремих завдань, таких як приготування їжі чи догляд за гігієною.

- Виражений ступінь: людина потребує сторонньої допомоги кілька разів на день.

- Серйозний ступінь: повна залежність від сторонньої допомоги.

Пересування. Охоплює здатність людини ходити, долати відстані, користуватися транспортом або допоміжними засобами для мобільності, залежно від її стану здоров'я.

- Легкий ступінь: здатність долати 200–500 метрів із короткими перервами або використовувати особистий транспорт.

- Помірний ступінь: можливість пересуватися лише з допомогою палиці чи ходунків на відстань до 200 метрів.

- Виражений ступінь: пересування можливе тільки на короткій відстані або за допомогою інвалідного візка.

- Серйозний ступінь: повна залежність від сторонньої допомоги при пересуванні.

Орієнтація. Визначається здатність орієнтуватися у просторі, сприймати оточення за допомогою зору, слуху та інших органів чуття, а також пристосовуватися до нових умов.

- Легкий ступінь: людина може самостійно орієнтуватися за допомогою окулярів чи слухових апаратів.

- Помірний ступінь: потрібна стороння допомога в нових умовах або використання додаткових засобів (наприклад, тростини для сліпих).

- Виражений ступінь: людина суттєво обмежена у здатності орієнтуватися без сторонньої допомоги.

- Серйозний ступінь: повна неможливість самостійно орієнтуватися.

Спілкування. Оцінюється здатність людини встановлювати та підтримувати контакти з іншими людьми, ефективно взаємодіяти у різних життєвих ситуаціях, використовуючи усні, письмові чи невербальні способи комунікації.

- Легкий ступінь: людина може спілкуватися самостійно, але може потребувати допоміжних засобів у нових чи стресових умовах.

- Помірний ступінь: складнощі у спілкуванні з новими людьми, потреба у письмових інструкціях чи інших засобах.

- Виражений ступінь: здатність підтримувати контакт лише з близькими людьми або через спеціальні пристрої.

- Серйозний ступінь: відсутність можливості спілкування без сторонньої допомоги чи пристроїв.

Контроль за поведінкою. Визначається здатність до самоконтролю, дотримання суспільних норм і адекватної поведінки у різних ситуаціях, а також забезпечення особистої безпеки.

- Легкий ступінь: іноді потрібні підказки в незвичних ситуаціях.

- Помірний ступінь: людина може контролювати поведінку у звичних умовах, але потребує допомоги у складних ситуаціях.

- Виражений ступінь: потрібен постійний контроль і допомога навіть у знайомих обставинах.

- Серйозний ступінь: людина не здатна самостійно контролювати свою поведінку.

Здобуття освіти. Охоплює можливості людини навчатися, опановувати нові знання та навички, пристосовуватися до освітніх умов і досягати поставлених навчальних цілей.

- Легкий ступінь: можливість навчатися з мінімальними адаптаціями, наприклад, подовження термінів засвоєння матеріалу.

- Помірний ступінь: необхідність спеціального режиму навчання або допоміжних засобів.

- Виражений ступінь: можливість опановувати лише обмежену кількість знань із постійною допомогою.

- Серйозний ступінь: навчання можливе лише на базовому рівні, під індивідуальним наглядом.

Трудова діяльність. Оцінюється здатність людини до виконання професійних обов'язків, адаптації до умов праці, включно із можливістю використання допоміжних засобів чи технологій.

- Легкий ступінь: людина може виконувати більшість завдань, але потребує певних адаптацій (спеціального робочого місця).

- Помірний ступінь: здатність виконувати лише обмежений обсяг завдань із суттєвою підтримкою.

- Виражений ступінь: людина може працювати лише за умов постійного супроводу чи додаткових заходів реабілітації.

- Серйозний ступінь: відсутність можливості займатися трудовою діяльністю.

Кожна з цих категорій є важливим компонентом комплексного оцінювання життєдіяльності та допомагає визначити реальні потреби людини для розробки ефективних заходів підтримки.

Роль реабілітаційного потенціалу

Реабілітаційний потенціал визначає можливості людини відновлювати функціональні здатності, адаптуватися до обмежень та інтегруватися у соціальне життя. Оцінка цього потенціалу є важливим кроком у розробці індивідуальних програм реабілітації.

1. Біологічний рівень.

Охоплює фізичні можливості організму, стан здоров'я, функції органів і систем, а також ступінь їхніх порушень. Аналізуються можливості організму реагувати на реабілітаційні заходи, включаючи оперативні втручання, використання медичних чи допоміжних засобів.

2. Соціальний рівень.

Враховується здатність людини повернутися до активного життя у суспільстві, продовжувати професійну діяльність, брати участь у соціальних заходах та отримувати доступ до необхідних ресурсів. Особливу увагу приділяють бар'єрам у середовищі, які можуть обмежувати життєдіяльність, та шляхам їх усунення.

3. Психологічний рівень.

Аналізується мотивація людини, її здатність адаптуватися до змін у житті, емоційна стійкість та рівень підтримки з боку сім'ї чи громади. Психологічна готовність до реабілітації та прагнення досягти максимальної незалежності є важливими складовими успішного відновлення.

Оцінка реабілітаційного потенціалу особи дозволяє адаптувати заходи під конкретні потреби людини, забезпечуючи її максимально можливу незалежність та якість життя.

Групи інвалідності та строки їх встановлення: які результати можливі та як вони визначаються

Встановлення груп інвалідності та визначення строків їх дії здійснюється відповідно до законів України, постанов Уряду та наказів МОЗ.

Групи інвалідності

Пацієнти, яким встановлюється статус інвалідності, залежно від ступеня розладу функцій організму і систем організму та обмеження життєдіяльності, можуть отримати одну з трьох груп інвалідності:

- **III група.** Встановлюється у випадках помірного ступеня (1 ступінь) обмеження одного або кількох критеріїв життєдіяльності, зумовленого захворюванням, травмами або вродженими вадами.

- **II група.** Встановлюється за наявності вираженого ступеня (2 ступінь) обмеження одного або кількох критеріїв життєдіяльності. Сюди належать особи, які мають одне або кілька захворювань, наслідки травм або вроджених вад, що спричиняють комбіновані порушення.

- **I група.** Встановлюється у разі значного ступеня (3 ступінь) обмеження одного або кількох критеріїв життєдіяльності. До цієї групи належать особи з найважчим станом здоров'я, які повністю залежать від сторонньої допомоги у самообслуговуванні, пересуванні або виконанні інших життєвих функцій.

Строки встановлення інвалідності

Залежно від характеру порушень і прогнозів, строки встановлення інвалідності визначаються таким чином:

Безстроково:

- Для осіб з анатомічними дефектами або іншими незворотними порушеннями функцій організму.

- Для осіб з інвалідністю I групи, якщо вони проходять повторне оцінювання протягом 5 років.

На 5 років:

- Для осіб з онкологічними або гематологічними захворюваннями із несприятливим прогнозом.

- Для осіб із хронічними захворюваннями з важким перебігом.

На 1 рік:

- Для осіб, яким вперше встановлюється III група інвалідності.

На 2 роки:

- Для осіб, яким вперше встановлюється II група інвалідності.

На 1–3 роки:

- Для осіб, які проходять повторне оцінювання.

Виклики впровадження та підготовка до змін

Реформа системи оцінювання повсякденного функціонування - це важливий, але водночас непростий процес, що супроводжується низкою викликів:

1. Нерозуміння критеріїв.

Багато людей звикли асоціювати статус інвалідності виключно з наявністю діагнозу, тоді як система оцінює не діагноз, а вплив стану здоров'я на повсякденне життя. Пацієнтам і лікарям важливо адаптуватися до роботи за такими принципами та стандартизованими підходами.

2. Необхідність інформування про те, що діагноз ≠ інвалідність.

Підхід орієнтований на функціональні можливості людини. Це потребує широкого інформування населення про те, що навіть за наявності складного діагнозу або поєднання діагнозів особа може не мати обмежень у життєдіяльності, і навпаки, певні обмеження можуть виникати навіть при менш складному діагнозі.

3. Перехідний період.

Поступове впровадження Міжнародної класифікації функціонування (МКФ) у різних сферах стане основою для нової системи оцінювання повсякденного функціонування. Це передбачає важливу підготовку: уточнення критеріїв щодо станів здоров'я, навчання експертів роботі з МКФ, роз'яснення нових підходів людям, а також адаптацію цифрових інструментів.

Співпраця лікарів із фахівцями інших сфер залишається ключовим фактором для створення ефективної системи підтримки пацієнтів, яка враховує їхні реальні потреби.

Висновки

Новий підхід сприяє визначенню необхідних реабілітаційних заходів, соціальної підтримки та адаптації середовища, що підвищує рівень незалежності та активності людини. Водночас він спрямований на те, щоб створювати можливості для інтеграції в суспільство, рівного доступу до освіти, працевлаштування та участі в житті громади.

Успішна реалізація цих змін залежить від співпраці всіх зацікавлених сторін:

- держави, яка формує нормативну базу, забезпечує ресурси та контроль якості;

- фахівців медичної сфери, а також інших сфер, які мають впроваджувати такі підходи на практиці;

- суспільства, яке підтримує рівність і приймає людей з різними потребами.

Зміни відкривають нові перспективи для створення інклюзивного середовища, де кожна людина має мати можливість реалізувати свій потенціал та отримати необхідну підтримку.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

Щоквартальні виплати у рамках програми «Ветеранський спорт»

На сьогодні вже 25 000 захисників і захисниць отримали на свою Дія.Картку першу щоквартальну виплату – 1 500 грн для занять спортом у рамках програми «Ветеранський спорт».

Кошти можна використати у спортзалах, басейнах, секціях та на спортмайданчиках по всій країні.

Тепер до програми долучаються всі заклади сфери фізичної культури і спорту, які мають коди категорії 7941 та 7997.

Для того, щоб стати частиною «Ветеранського спорту» спортзаклади мають:

- працювати офіційно та мати код МСС 7941 або 7997;
- використовувати POS-термінал для безконтактної оплати з Дія.Картки;
- підтримувати бажання захисників і захисниць займатися спортом.

Мінветеранів розробили спеціальний логотип «Тут є ветеранський спорт», який підтверджує участь закладу в програмі. Цей знак можна побачити на вході, у холі спортклубів чи на їхніх сайтах.

Для наших захисників і захисниць спорт стає важливою частиною відновлення і реабілітації. Тож програма «Ветеранський спорт», створена за ініціативи Мінветеранів, відкриває нові можливості, які роблять спорт доступнішим.

Уряд затвердив зміни, які дозволять електронній системі охорони здоров'я (ЕСОЗ) інформувати пацієнтів не лише через СМС, а й через альтернативні канали

Так, повідомлення від ЕСОЗ з кодом підтвердження, номером е-рецепта або е-направлення невдовзі надходитимуть також в Дію або Viber.

Наразі тривають внутрішні тестування відправлення push-повідомлень від ЕСОЗ.

- Які повідомлення будуть надходити в застосунок Дія та Viber?

- Номер е-рецепта та код його погашення
- Код е-направлення до медичних фахівців
- СМС-підтвердження, як от – підтвердження дозволу на доступ до даних, створення плану лікування та ін.

Як буде здійснюватися інформування за новим процесом?

1. Сповіщення через Дію. Якщо пацієнт має застосунок Дія, то першочергово сповіщення надійде сюди. Якщо повідомлення не буде доставлено, то воно надсилатиметься у Viber.

2. Сповіщення через Viber. За наявності месенджера повідомлення надійде у Viber на номер телефону, за яким пацієнт зареєстрований в ЕСОЗ.

3. Сповіщення через СМС. Якщо у пацієнта немає застосунку Дія чи Viber, повідомлення про цифрову послугу, як і раніше, надійде через СМС на мобільний номер.

Push-повідомлення від ЕСОЗ в Дію та Viber запрацюють незабаром. Цей процес буде здійснюватися автоматично та прискорить доставку сповіщення у найбільш зручний для пацієнта спосіб. Також це дозволить уникнути збоїв у надсиланні СМС, пов'язаних із роботою мобільного оператора.

Що робити, якщо пацієнт не має телефону?

Як і раніше пацієнти, які не мають телефону та зареєстровані в ЕСОЗ за скан-копіями документів, будуть отримувати інформаційну довідку. Така інформаційна довідка містить всю інформацію, необхідну, наприклад,

для погашення е-рецепта чи отримання медичних послуг за е-направленням.

Для дітей та інших недієздатних пацієнтів процес також не зміниться – повідомлення надійде одному з батьків або законному представнику через доступний канал інформування.

Прес-служба Міністерства охорони здоров'я України

Безбар'єрність стосується кожного

“Безбар'єрність – це не лише про зручність, а й про справедливість, взаємоповагу та державну свідомість. Вона має бути основою нашого суспільного договору, має об'єднати громади, всі гілки влади, бізнес, міжнародних партнерів. Безбар'єрність має стати нашою філософією”, – зазначив під час підсумкового засідання Ради безбар'єрності Олексій Кулеба, Віце-прем'єр-міністр з відновлення України, Міністр розвитку громад та територій України.

Він розповідав про проекти та ініціативи, які попри війну вдалося реалізувати, та про результати, які були досягнуті.

«Загалом план з реалізації Стратегії безбар'єрності на 2023-2024 роки передбачає понад тисячу заходів. Мова про шість напрямів: це фізична, інформаційна, цифрова, освітня, економічна, суспільно-громадська безбар'єрність. За відповідними міністерствами було закріплено 384 заходи, з яких станом на 20 грудня виконано 302, що складає майже 80% плану», – зазначив Віцепрем'єр-міністр з відновлення.

«За обласними військовими адміністраціями закріплено 625 заходів, з яких виконано майже 593, а це 95%... Хочу відзначити ефективну роботу обласних військових адміністрацій у цьому напрямку. Вдячний регіонам, громадам, містам за ініціативність та розуміння важливості цієї теми. Але хочу відзначити, що далі роботи в нас стає тільки більше», – розповів Олексій Кулеба.

Один з таких заходів – проведення аудиту доступності будівельних об'єктів, в тому числі укріплень. Всього було обстежено 93 000 об'єктів, із яких лише 20% відповідають нормам безбар'єрності, 32,5% – частково, а 47,5% залишаються бар'єрними.

“Тобто тенденція на зменшення відбувається, але вона дуже повільна”, – додав спікер.

“Особливу увагу приділено доступності укріплень. Проведений моніторинг показав, що лише 8,2% із них відповідають критеріям безбар'єрності. Міністерством уже розроблені методичні рекомендації щодо забезпечення доступності інфраструктури закладів освіти для маломобільних груп, а також створення й роботи місцевих рад безбар'єрності”, – розповів Олексій Кулеба.

До речі, організація роботи місцевих рад безбар'єрності є одним з головних пріоритетів Міністерства. І протягом останнього року було створено 500 таких рад в різних громадах. А 700 громад затвердили місцеві плани заходів, в які увійшли актуальні та пріоритетні саме для цих громад задачі, що були відібрані разом із жителями цих громад.

На 2025 рік Міністерство розвитку громад та територій планує реалізацію проекту “Безбар'єрні маршрути” в семи пілотних населених пунктах: Рівному, Полтаві, Вінниці, Славутичі, Тернополі, Бучі та Опішні. Безбар'єрні маршрути поєднуюватимуть важливі частини міського простору, якими люди користуються найчастіше, наприклад, ЦНАПи, вок-

зали, лікарні, транспортні зупинки. Це допоможе їм бути більш вільними та незалежними в користуванні міським простором.

Ми вже розповідали про те, як ці громади створюють простір безбар'єрності, тож будемо з великим інтересом слідкувати за розвитком цього проекту та сподіватися, що й інші громади надихнуться цими прикладами.

Тернопіль: безбар'єрність як спільний шлях громади

Тернопіль розпочав свій шлях до безбар'єрності ще до початку повномасштабної війни, але тепер цей процес набув ще більшої ваги. Сьогодні громада не просто адаптує місто, а будує простір можливостей для всіх.

На підсумковому засіданні Ради безбар'єрності Сергій Надал, міський голова, розповів, що основою цієї роботи став відкритий діалог із громадою. Саме люди, які щодня стикаються з бар'єрами, знають, як їх усунути.

Спільно з активістами розробляються альтернативні рішення для безбар'єрності громадських просторів. Члени Ради безбар'єрності тестують рішення та контролюють якість робіт.

Серед ініціатив, що реалізуються у місті:

- Впорядковано пішохідні зони від вокзалу до центральної площі, від зупинок транспорту до ЦНАПу, поліклінік і лікарень.

- 80% громадського транспорту - низькопідлоговий, і весь новий транспорт у місті закуповується лише з такою вимогою.

- «Соціальне таксі» за 2024 рік здійснило близько 4000 перевезень.

- На сайті міської ради діє розділ «Безбар'єрність», де мешканці можуть залишати пропозиції. У 2024 році було опрацьовано близько 50 звернень.

«Наше завдання - зробити так, щоб міський простір був простором можливостей, доступним для всіх, а не перетворювався на перешкоду чи бар'єр», – наголосив Сергій Надал.

Полтава: від точкових змін до системної безбар'єрності

У Полтаві безбар'єрність розглядають не як окремі ініціативи, а як частину стратегії розвитку громади. Вете-

СЬОГОДЕННЯ

ранська політика, доступність міського простору, підтримка маломобільних груп – усе нерозривно пов'язане між собою.

На підсумковому засіданні Ради безбар'єрності Катерина Ямщикова, виконуюча обов'язки міського голови, розповіла, що спершу зміни впроваджувалися точково:

- Занижували бордюри та покращували доступність ЦНАПів і Центрів життєстійкості.

- Завдяки меценатам місто отримало низькопідлоговий транспорт.

- Запровадили переклад жестовою мовою під час сесій міської ради.

- Почали розвивати адаптивний спорт і відкрили ветеранський центр.

Однак для системних змін потрібен був чіткий план. Так народилася Стратегія безбар'єрності Полтави на 2025-2030 роки. Її розробила міська Рада безбар'єрності, до якої увійшли підприємці, представники маломобільних груп, люди з інвалідністю, громадські організації та батьки.

«Ми не мріємо про безбар'єрне місто. Ми його створюємо разом. Крок за кроком. Для кожного й кожної», – наголосила Катерина Ямщикова.

Вінниця: безбар'єрність як приклад постійного розвитку
Вінниця, яке ще з 2007 року робить кроки до створення безбар'єрного простору.

Сьогодні громада демонструє, що безбар'єрність – це не одноразове рішення, а постійна робота, що охоплює всі сфери життя.

На підсумковому засіданні Ради безбар'єрності Сергій

Моргунов, міський голова, розповів про шлях громади, що розпочався завдяки ініціативам громадської діячки Раїси Панасюк. Її енергія й віра в необхідність змін стали основою для багаторічної системної роботи.

- У місті понад 170 одиниць транспорту з низькою підлогою та пандусами (71 автобус, 93 тролейбуси, 9 трамваїв).

- У Вінниці першими в Україні були встановлені Кассельські бордюри, які дозволяють автобусам під'їжджати впритул до зупинок.

- У місті активно реалізуються ініціативи зі створення рівного доступу, зокрема відкрито Служби перевезення та Служби супроводу людей на кріслах колісних. Служба перевезень в 2024 році надала більше 11 000 послуг.

- В місті також актуальним є питання працевлаштування та співпраця з бізнесом. Зокрема мережа «Сільпо», прийняла на роботу людей на кріслах колісних на посаду касирів.

- За останні роки кількість дітей із інвалідністю в школах зросла з 15 до 430, а в дитсадках - із 10 до 207. Школи крок за кроком облаштовуються пандусами, ліфтами та адаптованими класами.

«Доступність, яку ми створюємо - вона для усіх: батьків з дитячим візочком, для людей, які зламали ногу і користуються милицями, для людей старшого віку. Це інвестиція на роки. Майже 40% населення громади становлять маломобільні групи», - зазначив Сергій Моргунов.

Тетяна ЛОМАКІНА, радниця - уповноважена Президента України з безбар'єрності

ІНФОРМУЄ директорка Департаменту соцзахисту населення Полтавської ОДА Людмила КОРНІЄНКО

Пільгове санаторно-курортне лікування для звільнених з полону українців

Особи, стосовно яких відповідно до статі 4 Закону України «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України мають право на пільгове санаторно-курортне лікування.

Звільнені з полону можуть отримати пільгове санаторно-курортне лікування на 18 календарних днів або компенсацію вартості самостійного санаторно-курортного лікування за рахунок державного бюджету не пізніше ніж через 12 місяців після звільнення з місць несвободи.

Для отримання путівок або компенсації потрібно звернутися до виконавчого органу сільської, селищної, міської ради або районної військової адміністрації, до центру надання адміністративних послуг або районного управління соціального захисту населення за зареєстрованим місцем проживання.

А внутрішньо переміщені особи - за фактичним місцем проживання згідно з довідкою про взяття на облік ВПО.

Забезпечення путівками та пільговим санаторно-курортним лікуванням постраждалих осіб здійснюється в межах коштів, передбачених на зазначену мету в державному бюджеті на поточний рік.

Якщо постраждалі особи мають право на путівку або

Полтавська ОВА
Департамент соціального захисту населення

Звільнені з полону українці можуть скористатись пільгами на санаторно-курортне лікування

0-800-500-620

обласна гаряча лінія з питань соціального захисту населення

пільгове санаторно-курортне лікування за кількома законами, їм надається право вибору за одним із законів.

Детальну інформацію та консультацію з зазначеного питання можна отримати у профільному відділі Департаменту соціального захисту населення за телефоном (0532) 68-12-34.

АСТРОЛОГІЧНИЙ ПРОГНОЗ НА НАСТУПНИЙ ТИЖДЕНЬ

ОВЕН (21.03-20.04). Непорозуміння на службі або у стосунках з партнерами можуть негативно відобразитися на настрої і здоров'ї. Особливо небезпечно перенапруження через різке зниження життєвого потенціалу. Можливо, що комерційні операції не принесуть очікуваного прибутку. Різке зниження життєвого потенціалу може негативно позначитися на самопочутті.

ТЕЛЕЦЬ (21.04-21.05). Зірки припускають появу на шляху Тельців невеликих труднощів. Ділові партнери спробують вас заплутати. Здоров'я дещо погіршиться внаслідок хронічної втоми. Сприятливі контакти, ділові зустрічі, оформлення документів і велике вкладення капіталу в нерухомість. У другій половині тижня вірогідні непорозуміння, що виникли через необачні висловлювання, обіцянки.

БЛИЗНЮКИ (22.05-21.06). Можливо, що інтелігентність і дотепність Близнюків можуть зробити їх душею всієї компанії. Не очікується ніяких складнощів у професійних справах. Будь-які дії Близнюків будуть добре прийняті оточуючими. Близнюки-керівники усвідомлять, що, навчившись керувати собою, їм удалося підпорядкувати своїй владі інших. Приділіть більше уваги батькам та іншим членам сім'ї.

РАК (22.06-23.07). Можливо, що Ракам буде важко визначити, що на благо, а що на шкоду. Вірогідно, що вони відчують душевний дискомфорт. Тиждень відмічений деякою неуважністю, невірноваженістю. Немолоді Раки можуть зіткнутися з хамством, дрібними домашніми проблемами і рішенням фінансових питань, які вимотують їх більше, ніж серйозні проблеми. Ймовірно відчуття самотності, образи.

ЛЕВ (24.07-23.08). Важкий тиждень. Несприятливе розташування планет може проявитися браком фізичних сил і творчого потенціалу. Втома, сторонній вплив або несприятливий збіг обставин може негативно позначитися на результатах у всіх сферах діяльності. У другій половині тижня можливі нелади, які віднімуть у вас багато сил. Ви можете опинитися в ролі відповідача перед законом.

ДІВА (24.08-23.09). Починається період емоційного оновлення, пов'язаний з умінням правильно направляти свої життєві сили. Вдалий тиждень для знайомств, укладення угод, заручин, шлюбу. Тиждень припускає самозречення, служіння ближньому. Від вас потрібно буде відмовляти собі в усьому. Намагайтеся приділяти більше уваги собі та створенню обстановки, що відповідає вашим уподобанням.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10). Тиждень завершення справ і виплати боргів, сприятливий для відкриттів, самореалізації. Будь-яке починання, навіть найризикованіше, згодом принесе успіх. Можливий невеликий прибуток або вигідна покупка. Сприятливий тиждень для планування нових справ. Вірогідні піднесені настрої, що буде переходити інколи в неконтрольовані емоції, підвищена вимогливість до оточуючих.

СКОРПІОН (24.10-22.11). Тиждень припускає набуття знань і досвіду. Сприятливий для вивчення наук, ремесел, наставництва, досягнення наміченої мети. Багато Скорпіонів будуть здатні передбачати майбутнє. Зірки радять виявити наполегливість та впевненість у своїх силах. Особисте життя вимагатиме від Скорпіонів обережності та економії в коштах. Не можна робити надмірні витрати.

СТРІЛЕЦЬ (23.11-21.12). Тиждень обіцяє бути важким. Лестоці, обмани, ілюзії в партнерських відносинах, недовірливість можуть стати причиною різких, необдуманих вчинків. Відсутність скромності або жорстка позиція Стрільців може призвести до конфліктів. Загалом тиждень несприятливий для контактів і ділових переговорів, зате Стрільці зможуть успішно завершити початі справи.

КОЗЕРІГ (22.12-20.01). На початку тижня вірогідні інтриги недоброзичливців, сварки, небажані зустрічі, які матимуть важкі наслідки. Раптові та непередбачені вчинки близьких позначаться на сімейному щасті. Поступово стосунки приходять у норму, але пам'ятайте про негативні події минулого часто турбуватиме Козерогів. Тримайте всі справи під контролем, і тоді ситуація обов'язково вирішиться на вашу користь.

ВОДОЛІЙ (21.01-19.02). Зірки обіцяють, що саме з цього тижня Водоливів переповнюватиме відчуття ніжності та любові. Нові плани вимагатимуть від них активності, розширення кола знайомств, установлення ділових контактів. Велика можливість щасливого випадку. Новий зв'язок або легкий флірт незабаром може принести вам серйозні життєві ускладнення.

РИБИ (20.02-20.03). Риб чекає нелегкий тиждень. У першій половині тижня через емоційно напружений фон вам буде утруднено складно домовитися з партнерами і колегами. Будьте готові до того, що хто-небудь зранку зіпсує вам настрої на весь день. У другій половині тижня можливі вдалі контакти. Ймовірно, дадуть про себе знати не вирішені у минулому проблеми з дітьми або батьками.

**Газета
«Сила духу»**

Реєстраційний № KB 13063-1947 PR
Засновники: ПОО ВО COIU, ВО COIU
Видається за підтримки ВО COIU

Адреса редакції: 36000,
м. Полтава, вул. Соборності,
45, кімната 105.
тел/факс (0532)56-95-60.

Головний редактор:
Сергій Чумак.

E-mail: sergiy229@ukr.net
gazeta-sd@ukr.net

Редакція не завжди
поділяє точку зору авторів
публікації. Автор несе
повну відповідальність
за достовірність інформації.

Редакція залишає за собою
право скорочувати
і редагувати матеріали.

Підписний індекс: 91664

Віддруковано:

ТОВ «Прес Корпорейшн Лімітед»,
21034, м. Вінниця, вул. Чехова, 12а,
Тел.: (0432) 55-63-97, 55-63-98

Підписано до друку: 03.02.2025 р.

Тираж: згідно заявки

Замовлення: № 2513405